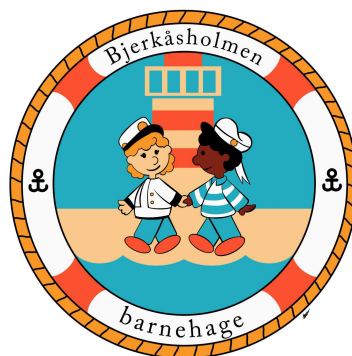

PROGRESJONSPLAN BJERKÅSHOLMEN BARNEHAGE AS

HVORFOR EN PROGRESJONPLAN?

Progresjon betyr *jevn utvikling*. Med en progresjonsplan sikres det at alle barn utvikler seg, lærer og opplever framgang. Planen er knyttet opp mot de 7 fagområdene i rammeplanen. Barn i alle aldersgrupper skal få tilbud om variert leke-, aktivitets- og læringsmuligheter, og de ansatt skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø.

Kommunikasjon, språk og tekst

Barnehagen skal bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.

0-3 år	3-5 år	Førskolebarna
Støtte barna i sin verbale og non-verbale kommunikasjon. Gjenta og bekrefte uttrykk.	Hjelpe barna til å sette ord på følelser, tanker og meninger på en konstruktiv måte.	Videreutvikle barnas uttrykk gjennom samtaler og undrende, åpne spørsmål.
Være til stede i barnas samspill og veilede gjennom ord og handling.	Snakke med barna om forskjellige måter man kan ha relasjon til hverandre på. Mekle i konflikter.	Støtte barna til å utvikle verktøy til selv å kunne utvikle gode relasjoner og til å håndtere konflikter på egen hånd.
Sette ord på gjenstander. Gjenta og bekrefte barnas ønske om å uttrykke seg verbalt.	Videreutvikle barnas ordforråd gjennom sang, litteratur og samtaler om hverdagslige ting.	Snakke med barna om abstrakte fenomener og støtte dem i deres interesser.
Ekspone barna for enkle bevegelsessanger, rim og regler	Oppmuntre barna til å være med på sang og lek med ord.	Forsøke at barna lærer sanger og rim utenat.
Høytlesing av bildebøker og eventyr og bruke konkreter for å formidle historier.	Ekspone barna for flere type sjangere og samtale om hva de inneholder.	Lære barna om ulike sjangere og hva som kjennetegner de. Snakke om forskjellen mellom fakta og fantasi.
Påse at alle barna blir lest for med jevne mellomrom og at de får høre på musikk og være med på sangsamlinger.		
Stimulere til at barna reagerer og kjenner igjen navnet sitt, og kan navnet på barna og de voksne på avdelingen.	Øve på at barna skal kunne sin forbokstav og kjenne igjen etternavnet sitt. Vi skal stimulere til lekeskriving og gjenkjenning av bokstaver.	Øve på å skrive navnet sitt og kjenne igjen bokstavene i alfabetet. Gjennom tilrettelagte aktiviteter skal de få kjennskap til tall og bokstaver som skoleforberedende tiltak.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barna skal få oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt samvær og at vi tilrettelegger for god fysisk og psykisk helse.

0-3 år	3-5 år	Førskolebarna
Barna skal få utfolde seg fritt i trygge omgivelser på tilrettelagt småbarnsavdeling og barnehagen sitt uteområde.	Barna får oppleve glede og mestring i utfoldelse på barnehagen sitt tilrettelagte område. I tillegg får de bevegelseserfaringer gjennom turer og aktiviteter i barnehagens nærområde.	Barna får ekstra muligheter for allsidige bevegelseserfaringer gjennom egne tilrettelagte aktiviteter som skøyter, ski og lengre turer.
Barna skal oppleve at de blir lyttet til når de uttrykker ønsker og behov som har med kroppen å gjøre. Vi hjelper barna til å ha en god hygiene.	Vi hjelper barna å uttrykke seg på en konstruktiv måte som gjør at de blir mer bevisst over egen kropp og hvilke behov den har. Vi snakker med barna om god hygiene og hjelper dem til å følge rutinene.	Barna skal få kjenne etter hva som er kroppen sine behov, eksempelvis som å gå på do eller at de er tørste. De skal kunne hygienerutinene i barnehagen som håndvask og god mathåndtering og vi skal gi dem kunnskap om hvorfor dette er viktig.
Vi stimulerer til fysisk aktivitet i trygge omgivelser inne og ute.	Vi gir barna rom for at de får videreutviklet sine fysiske egenskaper i hverdagen. I tillegg vil de være organiserte leker og aktiviteter som stimulerer til videre utvikling av koordinasjon og andre motoriske ferdigheter.	Barna vil få mange muligheter til videreutvikling av fysiske egenskaper gjennom lengere turer og tilrettelagte aktiviteter som eksempelvis hinderløype, skolegårdsleker og andre motoriske øvelser på førskolegruppen.
Barna skal få rikelig med tumlemuligheter inne og trygge arenaer ute til å oppleve risikofylt lek på en trygg måte.	Barna skal få mulighet til å bruke barnehagen uteområde til å utvikle evnen til eksempelvis å klatre og balansere.	Barna skal både få lov til å utfolde seg på en måte som stimulerer til risikofylt lek, og vi skal hjelpe dem til å ta egne vurderinger om hvor grensene går.
Barna skal oppleve å få bekreftet sine følelser og at de skal være trygge på å alltid få den omsorgen de har behov for.	Barna skal oppleve å bli akseptert gjennom handling og ord. Alle er forskjellig, og alle er like.	Barna skal kunne uttrykke seg positivt om seg selv og støtte og akseptere de andre barna for hvem de er.
Barna skal bli hørt når de uttrykker behov for å sette egne grenser.	Barna skal få hjelp til å håndtere konflikter på en god måte slik at de ikke tyr til voldelige midler når uenigheter oppstår.	Barna skal vite hva som er akseptabelt atferd overfor andre, og de skal selv kunne uttrykke og si fra når de trenger å sette egne grenser.
Barna får lov til å prøvesmake forskjellig mat og ha et kosthold i barnehagen som er trygt for småbarna å spise.	Vi utfordrer smakssansen gjennom variert kost og varmmat en gang i uken. Vi skal gi barna kjennskap til sunn mat og de skal få delta i forberedelsene av maten.	Barna skal få kunnskap om mat og hvor den kommer fra. De skal vite hva som er sunn mat og hvordan den kan tilberedes på forskjellige måter.

Kunst, kultur og kreativitet

Vi vil gi barna estetiske opplevelser med kunst og kultur i ulike former og gi dem anledning til å delta i ulike situasjon for utforskning, fordypning og progresjon innen kunst, kultur og kreativitet.

0-3 år	3-5 år	Førskolebarna
Tilby barna et variert og gjennomtenkt tilbud. Gi de mulighet til å uttrykke seg kunstnerisk på den måten de selv viser interesse for ved å få tilgang til ting, rom og materialer. Vi voksne skal hjelpe, veilede, oppmuntre og støtte barna i sitt uttrykk.		
Stimulere og oppmuntre en hver form for kreativt uttrykk.	Møte barns skaperglede og fantasi med nysgjerrighet og gi dem positive erfaringer med å uttrykke seg kreativt.	Spille på barnas fantasi og hjelpe dem til å videreutvikle kreative uttrykk.
Gi barna tid til å bearbeide inntrykk og hjelpe barna til å sette ord på opplevelsen i øyeblikket.	Tilrettelegge for at barna får oppleve kunst og estetiske inntrykk. Samtale med barna om inntrykkene de får.	Gi barna opplevelser med kunst og la dem undre og fantasere om inntrykkene de får. Hjelpe dem til å tolke inntrykkene og sette de inn i en større sammenheng.
La barna få se forskjellige type kunst.	Ekspone barna for valgte kunstnere og ha samtaler om kunsten de har laget. La de undre seg om kunsten de ser.	Introdusere barna for faktaopplysninger og historier om kunstnere og hvilken betydning de har hatt i historien.
La barna få uttrykke seg på den måten de finner naturlig.	Utfordre barna til prøve ute andre måter å uttrykke seg på.	Trene på kjente teknikker og metoder for å skape kunst og estetiske uttrykk.
Ekspone barna for kulturelle fenomener.	Snakke om noen enkle kjente kulturelle holdepunkter.	Gjøre barna kjente med både lokal og nasjonal kultur som er almen kjent.

Natur, miljø og teknologi

Barna skal oppleve glede i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.

0-3 år	3-5 år	Førskolebarna
Vi undrer oss og erfarer sammen med barna over endringer i naturen gjennom årstidene.	Barna introduseres for ulike kjennetegn i naturen og hvordan de forandrer seg gjennom årstidene. De kan være med å hente informasjon om værfenomener gjennom bøker, samtaler og digitale verktøy.	Vi skal gi barna kunnskap om kjennetegn i naturen og hvordan de forandrer seg gjennom årstidene. Vi kan bringe dette videre i barnehagen gjennom bruk av bøker, samtaler og digitale verktøy.
Barna får være med på korte turer i nærområdet.	Barna er med på lengere turer sammen med avdelingen, eksempelvis til Sjøstrand og andre kjente steder i nærområdet. De blir introdusert for hva som skal være med i tursekken.	Barna får være med på egne turer forbeholdt førskolebarna. Vi går for eksempel til skolen og Vollen sentrum. Barna skal sammen med de voksne ta ansvar for innholdet i sekken sin.
Vi forsøker å pirre barnas interesse for sammenhenger i naturen ved å vise det i praksis.	Barna får ta del i eksperimenter og vi forklarer dem hvorfor fenomener skjer på deres nivå.	Vi gir barna flere muligheter til å eksperimentere og utforske naturfenomener og fysiske lover. De får selv lov til å utforske naturvitenskapelige materialer.
Vi introduserer kildesortering for barna ved at de er deltakende i rydderutiner.	Vi gir barna kunnskap om hvorfor vi kildesorterer og lar de lære rutinene slik at de kan gjøre det på egenhånd.	Barna jobber aktivt med kildesortering gjennom at de er miljødetektiver og de får egne ansvarsområder som eksempelvis kaste og sorterer i riktig dunk.
Vi eksponerer barna for dyr og stimulerer interessen deres gjennom bøker, bilder og dyletyder.	Vi gir barna mer faktabasert kunnskap om dyr ved eksempelvis å snakke om dyrespor, hvor de lever, hva de spiser og lignende.	Vi hjelper barna til å sortere dyr i kategorier og gir dem mulighet til å utforske interesser i dyr gjennom digitale verktøy.
Introdusere barna for formingsaktiviteter og gir dem mulighet til å skape ting ved å bruke konstruksjonsmateriale.	Vi jobber for å utvide barnas oppfatning om hvilket materiale man kan skape konstruksjoner av. De får tilgang til flere alternativer og mulighet til å hente informasjon gjennom digitale verktøy sammen med voksen.	Barna får mulighet til å bruke verktøy og materiale som krever kunnskap å håndtere slik som øks og hammer. Vi skal fange opp barnas interesse i materiale og gi dem mulighet til å søke informasjon gjennom digitale verktøy.
Vi undrer oss sammen med barna om livets syklus gjennom å plukke opp hva som er deres interesser.	Vi gir barna kjennskap til menneskets livssyklus.	Gjennom samtaler, bøker og digitale verktøy skal barna få en forståelse for utviklingen i livet vårt.

Antall, rom og form

Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter bidrar iv til at barna utvikler sin matematiske kompetanse

0-3 år	3-5 år	Førskolebarna
Vi gir barna tilgang til matematiske figurer og gir dem mulighet til å ta og kjenne på former.	Vi gir barna tilgang til materiale laget for å stimulere interesse for matematikk og legger til rette for at de skal oppdage matematiske sammenhenger.	Barna får lov til å leke med materiale som stimulerer til å undre og oppdage matematiske sammenhenger. Vi har samtaler, samlinger og aktiviteter som er tilrettelagt for å se matematiske sammenhenger.
Barna får tilgang til matematiske figurer og vi hjelper dem å benevne hva de heter.	Vi legger til rette for at barna skal eksponeres for matematiske begreper og gir dem aldersadekvat kunnskap for å bygge opp om barnas forståelse for grunnleggende matematiske begreper.	Barna har tilgang til materiale og vi har fokus på å lære grunnleggende matematiske begreper som skoleforberedende tiltak.
Vi teller med barna i konkrete situasjon som eksempelvis å telle hvor mange barn som er tilstede.	Vi teller med barna og vi skriver tall der hvor barna har interesse for det. Vi snakker om mengde i konkrete tilfeller som eksempelvis matlaging.	Barna er med å telle og vi snakker om mengde på både konkrete og abstrakte måter.
Vi hjelper barna å orientere seg selv og sin kropp i forhold til andre.	Vi hjelper barna til å orientere seg og vi gir dem erfaringer ved å snakke om størrelsesforhold og lar de kjenne og måle seg opp mot andre ting.	Barna får kjenne og måle ting og vi gir de begrep om benevnelsene som kilo, meter osv.
Barna får rikelig med tumleplass for at de skal få erfaringer med å orientere seg i rommet.	Barna får utfolde seg fysisk og finne ut av hva som er begrensningene både ved å erfare selv og ved veiledning fra oss.	Barna får utfolde seg fysisk og vi gir dem mulighet til å erfare nye smaksopplevelser og konkrete fysiske utfordringer.
Vi gir barna tilgang til former og lekemateriale hvor disse skal sorteres.	Barna har diverse materiale som representerer matematiske former og vi gir dem begreper for hvordan de skal sorteres.	Barna får oppgaver blant annet gjennom førskolegruppen hvor former og hvordan de skal sorteres er konkrete oppgaver.
Vi speiler barnas glede ved å finne ut av enkle matematiske løsninger.	Vi gir positive tilbakemeldinger når barna erfarer å løse matematiske problemer.	Vi gir barna konkrete matematiske oppgaver og gir positive tilbakemeldinger når de løser dem.

Etikk, religion og filosofi

Vi skal skape *interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett*

0-3 år	3-5 år	Førskolebarna
Barna er med på markeringene av ulike tradisjoner i barnehagen som eksempelvis jul, påske, samefolkets dag og 17. mai.	Barna deltar på markeringene av tradisjoner og er med på forberedelsene i forkant.	Vi gir barna en større forståelse av hvorfor vi har de markeringene vi har ved å gi bakgrunnsinformasjon og stille undrende spørsmål.
Vi forsøker å lede barnas oppmerksomhet inn på fenomener som kan skape videre interesse for at de kan undre seg over filosofiske spørsmål.	Vi griper fatt i de situasjonene hvor barna viser et ønske om å reflektere og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål.	Vi tar del i barnas refleksjoner rundt eksistensielle, etiske og filosofiske tanker og presenterer noen enkle teorier for videre refleksjon.
Vi skal være tilstede og vise barna hva som er gode måter å være sammen på.	Vi bruker situasjoner i hverdagen til å reflektere sammen med barna om hva som er gode måter å være på.	Vi hjelper barna til å generalisere ut fra enkeltsituasjoner slik at de kan se det større bildet i forhold til grunnleggende normer og verdier.
Vi skal skape et miljø hvor barna føler at de er del av et felleskap hvor alle individer blir respektert for dem de er. Vi skal også være gode rollemodeller i måten vi voksne er mot hverandre.		

Nærmiljø og samfunn

Gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med nærmiljøet, samfunnet og verden.

0-3 år	3-5 år	Førskolebarna
Vi oppmuntrer barna til å delta i samholdet i barnehagen og gir dem enkle valg.	Barna skal føle at de er med på å ta avgjørelser som preger hverdagen deres ved å gi valgmuligheter de er modne til å forholde seg til.	Vi oppmuntrer barna til å være aktive deltakere og jobber for at de skal få positive opplevelser ved å delta i fellesskapet.
Vi skal passe på at alle får delta i fellesskapet uavhengig av verbale og motoriske ferdigheter.	Vi tilpasser nivået på utfordringene barna får i forhold til barnas ferdigheter og oppmuntrer alle til å delta.	Barna får utfordringer de kan strekke seg etter og vi gir dem positive oppmuntringer til å delta i fellesskapet.
Vi går korte turer sammen med barna for at de skal bli kjent med de nærmeste områdene og for at vi sammen kan undre oss over hva som finnes i trafikken.	Vi går turer til kjente og betydningsfulle steder i vårt lokalsamfunn og gir barna grunnleggende trafikkopplæring.	Vi går turer til steder som er en del av vårt nærsamfunn som eksempelvis skolen og kyststien. Barna skal få vite hvilken historisk rolle Vollen har hatt og vi snakker om hendelser som skjer i lokalsamfunnet.
Barna deltar på våre tradisjoner i barnehagen som har tilknytning til lokale tradisjoner.	Barna er med på forberedelsene til våre tradisjoner og er med på prosjekter som omhandler lokalhistorien.	Vi gir barna kunnskap om vår lokalhistorie og de deltar på våre lokale tradisjoner i barnehagen.
Alle er med på å feire samenes nasjonaldag i februar og deltar i forberedelsene på sitt nivå.		
Vi gir barna en introduksjon om nasjonale minoriteter gjennom blant annet bilder.	Vi samtaler om nasjonale minoriteter og gir barna informasjon på deres nivå. Vi hjelper dem til å ha et positivt syn på nasjonale minoriteter.	Vi samtaler med barna om nasjonale minoriteter og gir dem mer utfyllende informasjon som skal gi de en nysgjerrighet og positivt syn.